

Vliv menopausy na rizikové faktory aterosklerózy

MUDr. Magdalena Lejsková. předkládá doktorskou disertační práci, která je výsledkem jejího cíleného bádání v oblasti problematiky inzulínové rezistence, metabolického syndromu a vztahu těchto jednotek k menopauze.. Vlastní práce je přehledně členěna do 9 základních kapitol (Úvod, Cíle práce, Soubor pacientů a Metodika, Výsledky, Diskuze, Závěry, Seznam použité literatury /jedná se o 79 citací/, Přílohy).

Hlavním, jednotlivé celky propojujícím tématem, je problematika rizikových faktorů aterosklerózy jako součástí metabolického syndromu ve vztahu k inzulínové rezistenci a menopauze. Práce má charakter epidemiologické studie. Výsledky jsou projikovány do oblasti jednotlivých konsekvencí atributů metabolického syndromu s následnými statistickými analýzami ve vztahu k problematice z epidemiologického hlediska k tak závažné problematice jako je metabolický syndrom popřípadě riziko aterosklerózy.

V úvodu své práce MUDr. Magdalena Lejsková jasně a současně fundovaně podává přehled současného stavu poznání v oblasti metabolického syndromu, inzulínové rezistence a jejích metabolických konsekvencí a etiopatogeneze, analýzu vývoje názorů na metabolický syndrom, vztah k menopauze a vztah inzulínové rezistence k menopauze. Zřetelný je důsledný přehled definic metabolického syndromu.

Základní cíle předkládané práce se dají shrnout do následujících bodů:

1. podrobná analýza reprezentativního vzorku žen žijících na Praze 4 z hlediska symptomů metabolického syndromu, projevů aterosklerózy a zhodnocení inzulínové rezistence
2. vývoj kardiovaskulárního rizika ve vztahu k menopauze
3. rozdíly v kardiovaskulárním riziku u žen s nativní menopauzou ve srovnání s menopauzou chirurgicky vyvolanou
4. zhodnocení predikovatelnosti kardiovaskulárního rizika pomocí symptomů metabolického syndromu

Po metodické stránce byla za základní metodu vyšetřování inzulínové rezistence zvolena metoda HOMA IR, vyšetření pomocí ultrazvuku, metoda

epidemiologického šetření pomocí dotazníku a klinického vyšetření, metoda laboratorního vyšetření.

Nejdůležitější závěry, vyplývající z práce, lze shrnout takto:

- Během přirozené menopauzy se zvyšuje kumulovaně riziko aterosklerózy definované zvolenými ukazateli
- Vliv změn hormonálních hladin potvrzuje skutečnost, že nejvýrazněji se projevilo rostoucí kardiovaskulární riziko u žen po ovariektomii a nejméně výrazné byl u žen s hormonální substitucí
- Riziko rozvoje metabolického syndromu je zejména u těch žen, které do menopauzy vstupují již s jedním či dvěma symptomy tohoto syndromu
- Vliv na výsledky hodnocení incidence a prevalence metabolického syndromu má volba jeho definice
- U žen v reprodukčním věku má zásadní význam pro predikci aterosklerózy nikotinismus
- Tzv. hypertriglyceridemický pas definuje snadněji kardiovaskulární riziko než metabolický syndrom

Celá práce je zpracována přehledně, s respektováním logických návazností jednotlivých studovaných problémů, velice dobře dokumentována stran metodiky, získaných výsledků a kvalitní diskuze. Co se týče vlastní diskuze, vždy ukazuje velice široké teoretické znalosti autorky a velmi dobrou fundovanost v dané problematice. Rozsah citované literatury je, dle mého soudu, naprosto dostatečný, opírá se o stěžejní díla týkající se dané problematiky.

Závěry jednotlivých prací jsou střízlivé, nepřekračují nikde pole vymezené získanými výsledky. Taktéž soudím, že uvedené závěry jsou plně v kontextu současného poznání této problematiky. Na závěr práce je přiložen seznam publikačních a prezentačních aktivit, který svým rozsahem na jedné straně odpovídá plně požadavkům pro obhajobu doktorské disertační práce, na straně druhé, je dokladem vědeckých aktivit MUDr. Lejskové.

K celé práci nemám zásadní připomínky, pouze bych položil několik doplňujících otázek a připomínek spíše formálního charakteru:

1. Jaký je názor autorky na diskuzi o ustanovení metabolického syndromu jako nosologické jednotky?
2. Jaký je názor autorky na význam stárnutí organismu ve vztahu ke změně triacylglycerolémie?

3. Je škoda, že není nikde v práci popsán „fyziologický“ korelát stárnutí organismu – na řadě míst v textu jsou porovnávány změny u sledovaného souboru ve vztahu k obvyklým změnám stárnoucího organismu.
4. V češtině je jako zkratka pro litr používáno malé písmeno l, ne velké L

Závěr

Předkládaná práce je náročná z hlediska objemu dat, která byla zpracována a sebrána. Zaobírá se aktuálními tématy široké problematiky vztahu menopausy, symptomů metabolického syndromu, kardiovaskulárního rizika a inzulínové rezistence, které zpracovává podle zásad kvalitní vědecké práce. Prokazuje neobyčejnou péči a hluboké znalosti autorky, stejně jako potvrzuje její schopnost zvládnout na vysoké úrovni i poměrně sofistikované statistické analýzy velkého souboru dat včetně interpretace. Grafické i statistické zpracování je kvalitní.

Předkládaná doktorská disertační práce MUDr. Magdaleny Lejskové „Vliv menopausy na rizikové faktory aterosklerózy“ splňuje veškeré náležitosti kvalitní, velmi dobře dokumentované doktorské disertační práce.

Praha, 22. 5. 2010

Zpracoval: prof. MUDr. Milan Kvapil, CSc.,
Přednosta interní kliniky UK 2. LF a FNM